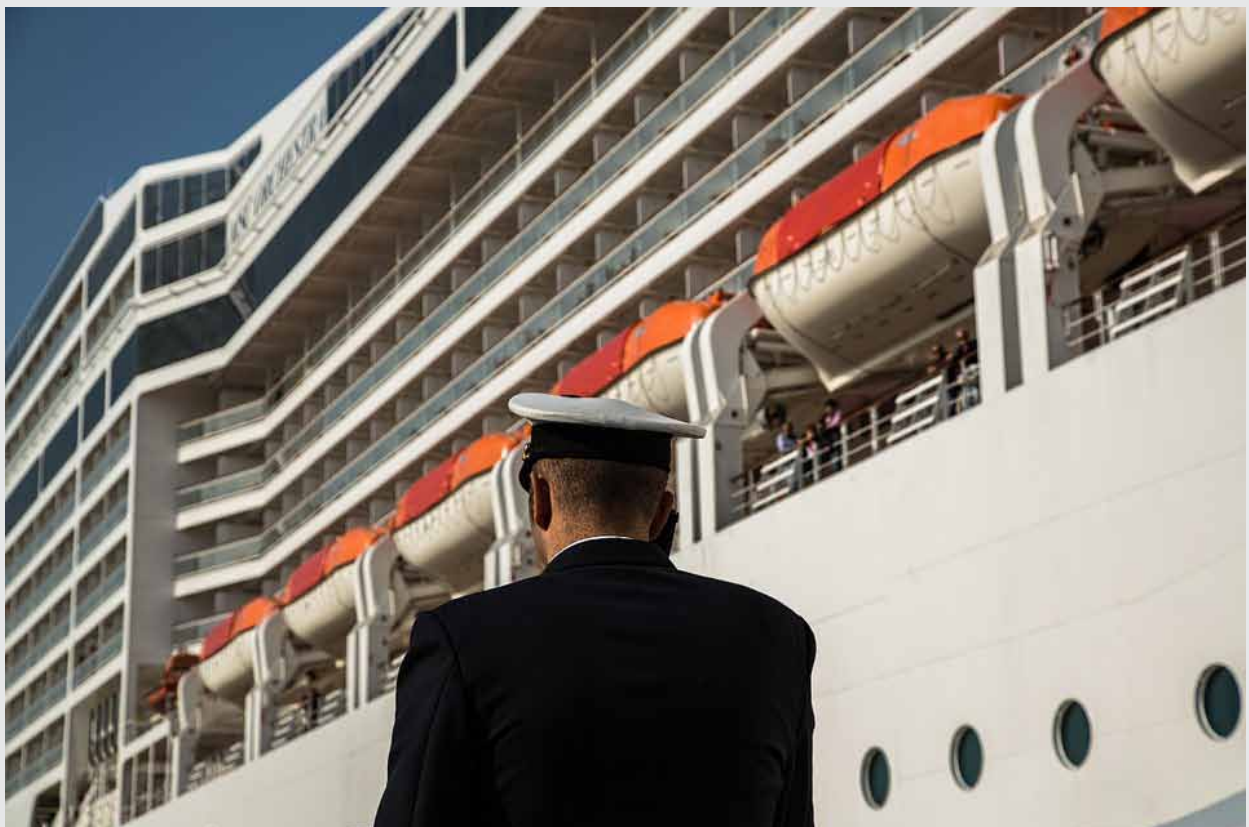

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Steward statku morskiego (511102)

Stewardzi

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Steward statku morskiego (511102)

Stewardzi

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Steward statku morskiego (511102)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [476]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce (źródło): <https://pixabay.com/pl/photos/cz%C5%82owiek-steward-statek-rejs-740325> [dostęp: 31.10.2018].

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania.....	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy) .	5
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	8
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	9
3.1. Zadania zawodowe	9
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnięcia wewnątrz statku.....	9
3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Obsługiwanie gastronomiczne oraz hotelowe załogi i pasażerów	10
3.4. Kompetencje społeczne.....	11
3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	11
3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	12
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	12
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	12
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	13
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	15
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	15
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Steward statku morskiego 511102

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Asystent hotelowy.
- Intendent.
- Ochmistrz.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 5111 Travel attendants and travel stewards.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w październiku 2018 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspertki:

- Grzegorz Arendt – Vroon Offshore Services, Aberdeen.
- Jacek Bielecki – DOF Maritime Services, Gdańsk.
- Natalia Siuda-Piotrowska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Agnieszka Skowrońska – PBS sp. z o.o., Sopot.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Wacław Galewski – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Magdalena Jackman – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Daria Siemińska – PBS sp. z o.o., Sopot.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.

Recenzenci:

- Sylwia Bogalecka – ZUS Gdańsk, Gdynia.
- Ewa Wyszowska-Wróbel – Uniwersytet Morski w Gdyni, Gdynia.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Katarzyna Biełuszko – Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego, Gdańsk.
- Bogdan Grzybowski – OPZZ, Warszawa.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2018 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Steward statku morskiego jest pracownikiem działu hotelowego na statku. Do jego obowiązków należy utrzymywanie czystości, obsługa hotelowa i żywieniowa pasażerów oraz załogi.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Do obowiązków **stewarda statku morskiego** należy utrzymywanie czystości na statku (tzw. housekeeping), wydawanie wraz z kucharzem posiłków, asystowanie przy odprawach celnych⁶ i manewrach portowych³ oraz dystrybucja środków chemicznych i czystej pościeli. Steward statku morskiego pracujący w części gastronomicznej zajmuje się przyjmowaniem zamówień, podawaniem posiłków i napojów, przyjmowaniem należności, wydawaniem rachunków i rozliczaniem utargów.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **stewarda statku morskiego** polega m.in. na:

- przygotowywaniu mesy załogowej⁵ i mesy oficerskiej⁴ do wydawania posiłków,
- braniu udziału w przygotowywaniu posiłków w kuchni,
- wydawaniu posiłków,
- sprzątnięciu po posiłkach i zmywaniu naczyń w pentrze⁷,
- asystowaniu kapitanowi przy odprawach portowo-celnych i wykonywaniu prac biurowych na rzecz statku,
- obsłudze oficjalnych gości,
- sporządzaniu zapotrzebowań kantynowych i inwentarzowych,
- zgłaszaniu zapotrzebowania na prowiant,
- sporządzaniu zamówień i dystrybuowaniu środków czystości dla załogi,
- przyjmowaniu i rozlokowywaniu dostaw prowiantu, inwentarza i zaopatrzenia hotelowego,
- przeprowadzaniu okresowych inwentaryzacji w dziale hotelowym,
- pomaganiu marynarzom przy manewrach portowych,
- opiekowaniu się pasażerami w trakcie rejsu,
- sprzątnięciu kabin pasażerskich,
- udziale w alarmach ćwiczebnych.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2 i 3.3. Kompetencje zawodowe.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Praca **stewarda statku morskiego** wykonywana jest przede wszystkim w części hotelowej i gastronomicznej statku, a także w pomieszczeniach załogi oraz na zapleczu. Praca odbywa się w różnych porach dnia, głównie w pomieszczeniach zamkniętych, często klimatyzowanych oraz w pomieszczeniach ze sztucznym oświetleniem. Praca wykonywana jest z reguły w pozycji stojącej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Steward statku morskiego w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- sprzęt oraz maszyny sprzątające,
- sprzęt kuchenny, w tym m.in. roboty kuchenne, krajalnice, kostkarki, kruszarki, wyciskarki, porcjonery, dozowniki, nalewaki, shakery,
- sprzęt biurowy, kasę fiskalną, terminal płatniczy, komputer.

Organizacja pracy

Praca **stewarda statku morskiego** wykonywana jest w systemie wielozmianowym. Godziny pracy oscylują w przedziale od 8 do 12 godzin. Niekiedy jednak czas pracy może być wydłużony, z uwagi np. na manewry portowe lub odprawy celne. Praca wykonywana jest w trybie 24-godzinnym, także w dni ustawowo wolne od pracy.

W zależności od typu statku, pracę organizuje kierownik stewardów, pierwszy oficer lub kapitan. Praca jest wykonywana na ogół zespołowo, we współpracy pasażerami i pozostałą załogą statku.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Ze względu na specyfikę miejsca pracy **steward statku morskiego** podczas wykonywania swoich obowiązków jest narażony przede wszystkim na niekorzystne i często zmieniające się warunki atmosferyczne (np. sztorm). Ponadto na:

- hałas, drgania i wibracje,
- materiały i substancje łatwopalne,
- ostre wystające elementy (praca w kuchni),
- urazy kręgosłupa i kończyn, wynikające z konieczności długotrwałego stania bądź przenoszenia ciężkiego sprzętu sprzątającego lub kuchennego.

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **steward statku morskiego** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna sprawność fizyczna,
- sprawność narządów równowagi,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego,
- sprawność układu krążenia,
- sprawność zmysłu węchu,

- sprawność zmysłu dotyku,
- sprawność układu oddechowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- szybki refleks,
- zmysł równowagi,
- ostrość wzroku,
- ostrość słuchu,
- rozróżnianie barw,
- powonienie,
- czucie dotykowe,
- zręczność rąk,
- zręczność palców,
- spostrzegawczość;

w kategorii sprawności i zdolności

- zdolność do podejmowania szybkich i trafnych decyzji,
- zdolność koncentracji uwagi,
- zdolność do przestrzegania reguł, przepisów i standardów,
- podzielność uwagi,
- współdziałanie i współpraca w zespole (grupie),
- zdolność skutecznego przekonywania,
- zdolność zapamiętywania dużej ilości informacji,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność rozwiązywania problemów,
- zdolność planowania i organizowania sobie pracy,
- predyspozycje do postępowania z ludźmi;

w kategorii cech osobowościowych

- odporność emocjonalna,
- gotowość do współdziałania,
- gotowość do pracy w szybkim tempie,
- gotowość do pracy w nieprzyjemnych (różnych) warunkach środowiskowych,
- komunikatywność,
- asertywność,
- operatywność i skuteczność,
- samodzielność,
- samokontrola,
- miła aparycja,
- wytrwałość i cierpliwość,
- wytrzymałość na długotrwały wysiłek psychiczny,
- tolerancyjność,
- odwaga,
- odporność na dzielnie pod presją czasu,
- odpowiedzialność za innych,
- empatia,
- kontrolowanie własnych emocji,
- radzenie sobie ze stresem,
- wysoka kultura osobista.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.4. Kompetencje społeczne; 3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Do pracy w zawodzie **steward statku morskiego** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia, sprawność fizyczna i prawidłowy wzrok. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich. Nie występują w niej specyficzne obciążenia umysłowe.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu stewarda statku morskiego są m.in.:

- zaburzenia równowagi,
- zaburzenia układu oddechowego,
- zaburzenia układu krążenia.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Praca **stewarda statku morskiego** obecnie (2018 r.) wiąże się z koniecznością spełnienia warunków określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji członków załóg statków morskich.

Do podjęcia pracy w zawodzie steward statku morskiego preferowane przez pracodawców jest wykształcenie co najmniej średnie w zawodach pokrewnych (szkolnych), np. technik hotelarstwa.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie **steward statku morskiego** jest posiadanie:

- potwierdzenia odbycia kursów STCW², tj. przewidzianych w Konwencji STCW szkoleń w zakresie: ochrony przeciwpożarowej, indywidualnych technik ratowniczych, zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej w stopniu podstawowym, bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej,
- książeczki żeglarskiej¹,
- aktualnego świadectwa zdrowia⁸.

Na statkach przewożących pasażerów dodatkowo wymagane jest przeszkolenie w zakresie opieki nad pasażerami, kierowania tłumem i ratownictwa. U armatorów Polskich wymagane są także badania lekarskie dla pracowników gastronomii.

Podjęcie pracy w zawodzie **steward statku morskiego** ułatwia:

- posiadanie dyplomu potwierdzającego pełne kwalifikacje zawodowe w zawodzie technik hotelarstwa, uzyskanego po zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- ukończenie kwalifikacyjnego kursu zawodowego i zdanie egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne, potwierdzającego kwalifikację cząstkową TG.13 Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie, wyodrębnioną w zawodzie technik hotelarstwa,
- posiadanie certyfikatu znajomości języka obcego (szczególnie języka angielskiego) na poziomie co najmniej B1 (zgodnie z klasyfikacją Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego).

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Steward statku morskiego może awansować na stanowisko:

- ochmistrza lub camp bossa (szefa personelu zarządzającego hotelem na platformach wiertniczych) – pod warunkiem doświadczenia zawodowego oraz dobrej znajomości języka obcego,
- kucharza okrętowego – po przystąpieniu do państwowego egzaminu i udokumentowaniu praktyki morskiej na statkach morskich.

Możliwość rozwoju zawodowego można uzyskać poprzez:

- uczestniczenie w specjalistycznych kursach i szkoleniach z zakresu obsługi pasażerów, technik kucharskich, języków obcych itp.,
- rozszerzenie swoich kompetencji zawodowych dzięki podejmowaniu kształcenia lub szkolenia w zawodach pokrewnych.

Rozwój zawodowy stewarda statku morskiego zależy od wyniku oceny jego pracy przez kapitana statku i starszego oficera. Na specjalnych formularzach wystawiana jest kwartalna bądź półroczna opinia osobowa, w której kapitan wyraża swoją opinię na temat ewentualnej promocji dla stewarda statku morskiego.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2018 r.) w zawodzie **steward statku morskiego** nie ma możliwości potwierdzenia kompetencji zawodowych w edukacji formalnej oraz pozaformalnej.

Osoba wykonująca zawód steward statku morskiego może potwierdzić niektóre swoje kompetencje, kończąc kwalifikacyjny kurs zawodowy w zakresie kwalifikacji TG.13 Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie, ujętej w podstawie programowej dla zawodu technik hotelarstwa i zdając egzamin przed Okręgową Komisją Egzaminacyjną.

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **steward statku morskiego** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Technik hotelarstwa ^S	422402
Kelner ^S	513101
Barman	513202

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **steward statku morskiego** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Uczestniczenie w odprawach portowo-celnych
- Z2 Planowanie sprzątnia na statku.
- Z3 Inwentaryzowanie i zamawianie środków chemicznych w celu utrzymania porządku na statku.
- Z4 Pomaganie w kuchni przy przygotowywaniu posiłków.
- Z5 Serwowanie posiłków zgodnie z przyjętym harmonogramem.
- Z6 Utrzymywanie czystości w podległych pomieszczeniach

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnia wewnątrz statku

Kompetencja zawodowa Kz1: Asystowanie kapitanowi i organizowanie sprzątnia wewnątrz statku obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Uczestniczenie w odprawach portowo-celnych	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Procedury związane z odprawą portowo-celną; • Język obcy (szczególnie angielski); • Zasady prowadzenia odpowiedniej dokumentacji związanej z odprawą celną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestniczyć czynnie w odprawie portowo-celnej jako przedstawiciel załogi statku; • Obsługiwać oficjalnych gości; • Komunikować się w języku obcym (przede wszystkim w języku angielskim); • Przygotowywać dokumentację związaną z odprawą celną i wykonać inne konieczne czynności biurowe na rzecz statku.
Z2 Planowanie sprzątnia na statku	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady i przepisy BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska związane ze sprzątniem na statku; • Zakres obowiązków i kolejność wykonywania zadań związanych ze sprzątniem na statku; • Zasady stosowania środków czystości na statku morskim. 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzegać zasad BHP, ochrony ppoż., ergonomii, ochrony środowiska przy wykonywaniu pracy związanej ze sprzątniem na statku; • Planować prace zgodnie z zakresem i kolejnością wykonywania zadań związanych ze sprzątniem na statku; • Szacować czas wykonywania poszczególnych czynności związanych ze sprzątniem na statku; • Dobierać środki czystości do czyszczonej powierzchni.
Z3 Inwentaryzowanie oraz zamawianie środków chemicznych w celu utrzymania porządku na statku	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Rodzaje i zastosowania środków chemicznych; 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobierać typ oraz wymagane ilości środków

<ul style="list-style-type: none"> Ilość używanych środków czyszczących; Sposób wykonywania inwentaryzacji; Potrzebę kontroli terminów ważności środków chemicznych. 	<p>chemicznych używanych na statku;</p> <ul style="list-style-type: none"> Oceniać ilość środków czyszczących wymaganą do realizacji określonych zadań; Inwentaryzować środki chemiczne i oceniać zapotrzebowanie w perspektywie kilkutygodniowej; Kontrolować zdatność do użycia środków czyszczących.
---	--

3.3. Kompetencja zawodowa Kz2: Obsługiwanie gastronomiczne oraz hotelowe załogi i pasażerów

Kompetencja zawodowa Kz2: Obsługiwanie gastronomiczne oraz hotelowe załogi i pasażerów obejmuje zestaw zadań zawodowych Z4, Z5, Z6, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z4 Pomaganie w kuchni przy przygotowywaniu posiłków	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Zasady higieny osobistej; Zasady działania urządzeń kuchennych; Podstawy pracy kucharza; Kolejność przyrządzania potraw; Zasady segregacji odpadków i śmieci. 	<ul style="list-style-type: none"> Przestrzegać zasad higieny osobistej związanych z przygotowywaniem posiłków; Nadzorować obsługę urządzeń kuchennych; Uczestniczyć w przygotowaniu i wydawaniu posiłki; Zastosować się do kolejności przyrządzania posiłków; Kontrolować segregowanie odpadów zgodnie z procedurami.
Z5 Serwowanie posiłków zgodnie z przyjętym harmonogramem	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Procedury związane z wydawaniem posiłków na statku i nakrywaniem do stołu; Kolejność podawania potraw; Zasady dobrych manier i savoir vivre. 	<ul style="list-style-type: none"> Stosować procedury związane z wydawaniem posiłków; Brać odpowiedzialność za nakrycie stołów i wydawanie posiłków; Stosować zasady savoir vivre w zakresie serwowania posiłków.
Z6 Utrzymywanie czystości w podległych pomieszczeniach	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> Procedury dotyczące sprzątania w kabinach pasażerskich; Kolejność wykonywania poszczególnych zadań związanych ze sprzątaniem; Zastosowanie środków chemicznych oraz urządzeń sprzątających; Procedury segregacji śmieci; Zasady etyki i dyskrecji dotyczące pracy w kabinach pasażerskich. 	<ul style="list-style-type: none"> Wykonywać zadania zgodnie z przewidzianym w procedurach zakresem i kolejnością; Dobierać odpowiednie środki myjące oraz sprzęty sprzątające; Sprawować kontrolę nad sortowaniem odpady zgodnie z procedurami; Stosować zasady etyki i dyskrecji w związku ze sprzątaniem pomieszczeń mieszkalnych załogi i pasażerów; Stosować się do kolejności wykonywania

	poszczególnych zadań związanych ze sprzątnięciem.
--	---

3.4. Kompetencje społeczne

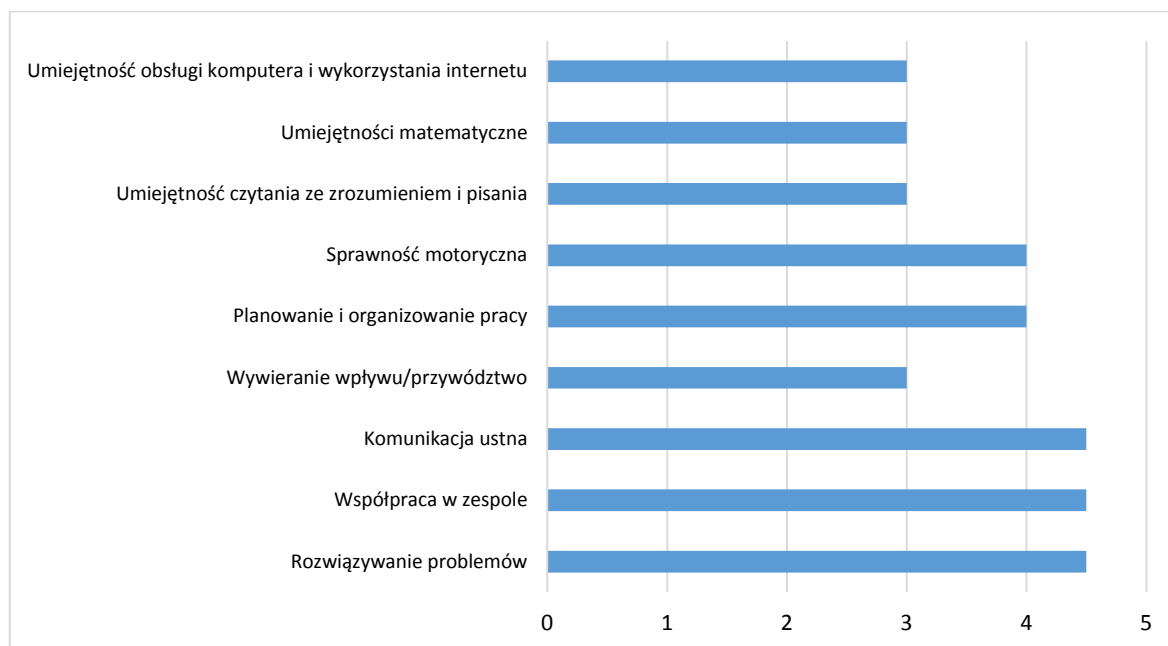
Pracownik w zawodzie **steward statku morskiego** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowania działań wpływających na bezpieczeństwo i zdrowie pasażerów oraz załogi statku.
- Współpracowania w ramach zespołu.
- Doskonalenia kompetencji zawodowych związanych z obsługą pasażerów statku morskiego.
- Rozwiązywania problemów w sytuacjach trudnych i stresujących, występujących podczas przygotowywania się do rejsów i podczas nich.
- Kierowania się zasadami etyki zawodowej, w tym przestrzegania zasad uczciwości i rzetelności, przyjętymi w środowisku pracy.

3.5. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **steward statku morskiego**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **steward statku morskiego**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.6. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **steward statku morskiego** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Osoby poszukujące pracy w zawodzie **steward statku morskiego** mają ograniczone możliwości zatrudnienia. Pracodawcą mogą być przede wszystkim armatorzy krajowi bądź zagraniczni statków handlowych, pasażerskich, promów, a także operatorzy platform wiertniczych.

Obecnie (2018 r.) zauważalny jest rozwój turystyki morskiej – rośnie popularność rejsów dużymi wycieczkowcami i mniejszymi jednostkami pływającymi, w tym jachtami, co przekłada się na wzrost zapotrzebowania na pracowników w tym zawodzie.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2018 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego nie prowadzi się przygotowania do pracy w zawodzie **steward statku morskiego**.

Kształcenie w zawodzie pokrewnym (szkolnym) technik hotelarstwa oferują technika.

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych) w ramach kwalifikacji TG.13 Obsługa gości w obiekcie świadczącym usługi hotelarskie, które oferują:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe w zawodzie technik hotelarstwa,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe w zawodzie technik hotelarstwa,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doksztacania i doskonalenia zawodowego,
- instytucje szkoleniowe prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikację TG.13 potwierdzają (również w trybie eksternistycznym) Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Szkolenie

Szkolenie dla zawodu **steward statku morskiego** może być organizowane m.in. przez:

- armatorów statków,
- pracodawców na własne potrzeby (dla kandydatów do pracy i pracowników).

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wybieram-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Obecnie (2018 r.) średnie miesięczne wynagrodzenie brutto osób pracujących w zawodzie **steward statku morskiego** jest zróżnicowane i wynosi najczęściej od 5000 zł do 8000 zł w przeliczeniu na jeden etat. Co druga osoba pracująca w tym zawodzie otrzymuje wynagrodzenie w granicach od 5300 zł do 6700 zł brutto.

Poziom wynagrodzeń osób wykonujących zawód steward statku morskiego uzależniony jest m.in. od:

- rodzaju pracodawcy, dla którego świadczy swoje usługi,
- zakresu obowiązków (np. poziomu specjalizacji oraz skomplikowania obsługiwanych urządzeń),
- doświadczenia zawodowego,
- koniunktury na rynku pracowniczym.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.10.2018]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczeblach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **steward statku morskiego** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnością. Warunkiem niezbędnym jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L) – pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi,
- innymi rodzajami niepełnosprawności wynikającymi z chorób układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowo-płciowego i in. – pod warunkiem, że praca nie wymaga znacznego wysiłku fizycznego oraz/lub jest zorganizowana jest w taki sposób, aby pracownik miał możliwość regularnego przyjmowania leków i dokonywania niezbędnych zabiegów pielęgnacyjno-medycznych (np. zastrzyków insulinowych).

Niepełnosprawność kandydata do tego zawodu nie może wpływać na skuteczny kontakt interpersonalny, komunikację oraz funkcje poznawcze.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2018 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.10.2018 r.

- Konwencja o pracy na morzu, przyjęta przez Konferencję Ogólną Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie dnia 23 lutego 2006 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 845, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 986, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pracy na morzu (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 616, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 23 kwietnia 2018 r. w sprawie wyszkolenia i kwalifikacji członków załóg statków morskich (Dz. U. poz. 802).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 9 grudnia 2015 r. w sprawie warunków zdrowotnych wymaganych od marynarzy do wykonywania pracy na statku morskim (Dz. U. poz. 2105).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).

Literatura branżowa:

- Bolałek J.: Ochrona środowiska morskiego – od teorii do praktyki. Wydawnictwo UG, Gdańsk 2016.
- Firma Sprzątająca – czasopismo branżowe. Cleaneria sp. z o.o., Mogilany.
- Huras B., Czasnojć M.: Statki i okręty w Polsce. Carta Blanca, Warszawa 2012.
- Przytuła A.: Praca na statkach pasażerskich. Wydawnictwo Sorus, Poznań 2006.
- Puścian J.: Opowiadania morskie. Psychoskok, Konin 2013.
- Więckiewicz W.: Zarys budowy statków morskich. Akademia Morska, Gdynia 2010.

Zasoby internetowe [dostęp: 30.10.2018]:

- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Eksperyment pedagogiczny w zawodzie „Technik obsługi pasażerów w przewozach lotniczych, morskich i lądowych”: <http://www.zsp1.tarnobrzeg.pl/index.php/vulcan/10-kierunki/517-technik-obslugi-pasazerow-w-przewozach-lotniczych-morskich-i-ladowych>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie technik hotelarstwa 422402: https://cke.gov.pl/images/_EGZAMIN_ZAWODOWY/informatory/formula_2017/422402.pdf
- Magazyn branżowy Forum Czystości, Polska Izba Gospodarcza Czystości: <http://pigc.org.pl/publikacje/forum-czystosci>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal informujący o zarobkach: <https://pl.howmany.eu/ile-zarabia-steward-statku-morskiego>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Urząd Morski w Gdyni: <http://www.umgdy.gov.pl/>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosc/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.
Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.

Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzenie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.
Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).

Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie, czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Książeczka żeglarska	Podstawowy dokument marynarzy zatrudnionych na statkach handlowych, stwierdzający tożsamość, dokumentujący przebieg pracy oraz umożliwiający przekraczanie granicy morskiej i pobyt we wszystkich portach świata.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.umgdy.gov.pl/?p=1872 [dostęp: 31.10.2018]
2	Kursy STCW (Standards of Training, Certification and Watchkeeping)	Kursy według standardów wprowadzonych przez konwencję STCW w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> – indywidualnych technik ratunkowych, – elementarnych zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej, – ochrony przeciwpożarowej – stopień podstawowy, – bezpieczeństwa własnego i odpowiedzialności wspólnej. 	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://csmgdynia.pl/sklep/zintegrowany-kurs-bezpieczenstwa-obejmujacy-4-kursy-podstawowe [dostęp: 31.10.2018]
3	Manewry portowe	Zwroty statku podczas cumowania do portu.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://zagle.pogodynka.pl/index.php/zeplarstwo/kb/56-prow-manewr/211-manewry-portowe [dostęp: 31.10.2018]
4	Mesa oficerska	Pomieszczenie, w którym załoga oficerska spożywa posiłki.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/mesa.html [dostęp: 31.10.2018]
5	Mesa załogowa	Pomieszczenie, w którym załoga szeregową spożywa posiłki.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/mesa.html [dostęp: 31.10.2018]
6	Odprawa celna	Załatwianie formalności związanych z przybyciem statku do portu. Podczas obsługi przedstawicieli urzędu celnego steward asystuje kapitanowi.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://uriasz.am.szczecin.pl/prace_dyplomowe/leksykon/glowna/definicje/definicje/odprawa_statku.html [dostęp: 31.10.2018]
7	Pentra	Pomieszczenie na statku, sąsiadujące z kuchnią, przeznaczone do kompletowania posiłków, zmywania naczyń.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: https://sjp.pwn.pl/slowniki/pentra.html [dostęp: 31.10.2018]
8	Świadectwo zdrowia	Dokument stwierdzający zdolność albo brak zdolności do pracy na statku oraz ograniczenia dotyczące zdolności do pracy, w szczególności w odniesieniu do czasu pracy lub zakresu obowiązków, jeżeli takie występują.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.oszgm.com/jak-zdobyc-ksiazeczke-zezlarska [dostęp: 31.10.2018]

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.